

MASTERS AND PHD RESEARCH

<https://doi.org/10.17721/2522-1272.2026.88.4>

**Portrait of Military Servants with Prostheses on Platforms «Suspilne»
in 2022: Key Frames and Regional Features**

Kapitolina Budnyak

Zaporizhia National University, Ukraine

The purpose of the study is to identify key frames and regional features in publications on the «Suspilne» platforms about participants in the Russian-Ukrainian war with amputations and prostheses. 27 materials were selected for analysis using the keyword «prosthesis». The chronological framework covered the entire year 2022. A multidisciplinary analytical approach was applied in the study, which included quantitative and qualitative methods during the analysis of frames. In the process, the content and context of media frameworks were examined and their prevalence was measured. As a result of the study, the following were analyzed: informational pretexts within which content is created; the priority of personalized stories of defenders with prostheses; narratives arising from media framing; as well as the military's rhetoric regarding prostheses and disability. And also demonstrated the presence of three key frames in publications about servicemen with amputees and prostheses: «frame of loss», «frame of charity collection», «frame of continued service/protection despite the prosthesis». Also revealed were deeply opposing rhetoric of the main characters regarding disability in general and prostheses in particular. And this indicates the objectivity of the media, which adhere to a balance of opinions, without trying to create an ideal media (often unrealistic) picture. The scientific novelty lies in the study of regional media features of the representation of servicemen with amputees and prostheses using the example of «Suspilne» during the first year of the full-scale invasion.

Keywords: serviceman, defender, prosthesis, amputation, charity collection, frames, information narratives, rhetoric

Citation: Будняк К. (2026). Образ військових із протезами на платформах «Суспільне» за 2022 рік: ключові фрейми та регіональні особливості. *Наукові записки інституту журналістики*, 88 (1), 51–61. <https://doi.org/10.17721/2522-1272.2026.88.4>

Copyright: © 2026 **Капітолїна Будняк**. This is an open-access draft article distributed under the terms of the **Creative Commons Attribution License (CC BY)**. The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.

ДОСЛІДЖЕННЯ МАГІСТРІВ ТА АСПІРАНТІВ

Образ військових із протезами на платформах «Суспільне» за 2022 рік: ключові фрейми та регіональні особливості

Капітоліна Будняк

Запорізький національний університет, Україна

Мета дослідження – визначити ключові фрейми та регіональні особливості у публікаціях на платформах «Суспільне» про учасників російсько-української війни із ампутаціями та протезами. Для аналізу було відібрано 27 матеріалів за ключовим словом «протез». Хронологічні рамки охопили 2022 рік повністю. У процесі дослідження було застосовано мультидисциплінарний аналітичний підхід, що складав кількісні та якісні методи під час аналізу фреймів. Розглянуто зміст та контекст медійних рамок структур та виміряно їх поширеність. У результаті дослідження проаналізовано: інформаційні приводи, в рамках яких створюється контент; пріоритетність персоналізованих історій захисників із протезами; наративи, що виникають внаслідок медійного фреймування; а також сама риторика військових щодо протезів та інвалідності. Продемонстровано наявність трьох ключових фреймів у публікаціях про військових із ампутаціями та протезуванням: «фрейм втрати», «фрейм благодійного збору», «фрейм продовження служби та захисту попри протез». Також виявлено глибинно протилежну риторику головних героїв щодо інвалідності загалом, та протезів зокрема. І це свідчить про об'єктивність медіа, які дотримуються балансу думок, не намагаючись створити ідеальну медійну (часто нереалістичну) картинку. Наукова новизна полягає у дослідженні регіональних медійних особливостей під час репрезентації військових із ампутаціями та протезами на прикладі «Суспільне» за перший рік повномасштабного вторгнення.

Ключові слова: військовослужбовець, інвалідність, протез, ампутація, благодійний збір, фрейми, інформаційні наративи, риторика

Медіа продукують контент із використанням ментальних рамок – фреймів. Їхній вплив є визначальним для сприйняття та тлумачення аудиторією тієї чи іншої інформації.

Оскільки в нашій країні понад десять років триває російсько-українська війна, зростає кількість не лише військовослужбовців, а й людей із ампутацією, протезуванням та інвалідністю. І медіа несуть безпосередню відповідальність за той образ захисника із інвалідністю, який транслиують широкій громадськості.

Мета статті – визначити ключові фрейми та регіональні особливості у публікаціях на платформах «Суспільне» про учасників російсько-української війни із ампутаціями та протезами.

Капітоліна Будняк <https://orcid.org/0009-0000-1092-1979>

Цю статтю було опубліковано спочатку онлайн 19 березня 2026 року. Вона є результатом дослідження аспіранта Запорізького національного університету

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів. У розробленні дослідження, зборі, аналізі чи інтерпретації даних, у написанні рукопису спонсори участі не брали.

Листування щодо цієї статті слід надсилати на адресу Капітоліни Будняк: linabudnak@gmail.com

Для досягнення поставленої мети було окреслено таке коло завдань: 1) промоніторити матеріали на платформах «Суспільне» за ключовим словом «протез»; відібрати з них ті, що стосуються саме військових; підрахувати їх кількість (за містами) і визначити, на якій із платформ цього контенту було найбільше (хронологічні межі: протягом усього 2022 року); 2) розглянути зображення захисників із протезами (вони є головними чи другорядними героями); 3) проаналізувати загальні закономірності та тенденції цих публікацій; 4) виокремити їх регіональні особливості; 5) простежити типові фрейми, в яких створюється контент про військових із протезами.

Актуальність роботи зумовлена необхідністю дослідження фреймів, за допомогою яких медійні платформи реконструюють образ українського захисника з інвалідністю. Це безпосередньо впливає на формування суспільних наративів і, як наслідок, може визначати ставлення цивільного населення до військовослужбовців із протезуванням.

Теоретичне підґрунтя

Дослідження закордонного досвіду засвідчує глибокий інтерес науковців до мовних маркерів фреймінгу інвалідності. Наприклад, у міждисциплінарній праці вчених Сіднейського університету проаналізовано репрезентацію цієї теми в австралійській пресі за період 2000–2019 років та її вплив на громадську думку (Potts, Bednarek, Watharow, 2023).

Науковці Цзінанського університету (Lin, Zhong, Yang, 2024) зосередилися на візуальних фреймах у китайських медіа, виокремивши образи «героїзму», «поразки», «нормалізації» та «патрунування», а також дослідивши їхню роль у формуванні панівних наративів.

Трансформацію медійних фреймів людей з інвалідністю (від «жертви» до «героя») у загальнонаціональних газетах Норвегії висвітлили соціологи Університету Осло професор Ян Грюе та дослідник Говард Тведт Бакка (Bakka, Grue, 2025).

У студентському дослідженні Майелін Хіменес (Міжнародний університет Флориди), проаналізовано, як медійні образи людей з інвалідністю впливають на суспільне сприйняття та сприяють поширенню хибних стереотипів і уявлень (Jimenez, 2023).

Метод

Для реалізації поставлених завдань застосовано такі методи: моніторинг; підрахунок (для визначення кількості публікацій про військових із протезами по регіонах); фреймовий аналіз (шляхом підрахунку ключових слів, словосполучень та медійних меседжів); класифікацію (для дослідження ролі військового із протезом у матеріалі); метод дедукції (для підтвердження наукових тез від загальної інформації до деталізованих умовиводів); метод індукції (який дозволив виокремити спільні закономірності шляхом розгляду окремих медійних кейсів).

Результати та обговорення

Проаналізовано публікації платформи «Суспільне» за 2022 рік за ключовим запитом «протез». До вибірки не увійшли матеріали, що містили споріднені терміни («протезування», «протези»), якщо в них не було цільового слова «протез». Відібрано лише ті публікації, що безпосередньо стосуються військовослужбовців.

З дослідження виключено суто інформаційні (новинні) матеріали про технічні аспекти протезування, які не містять ознак репрезентації образу захисника. Фокус уваги зосереджено на історіях конкретних військових після ампутації (як розлогих нарисах, так і коротких згадках). У результаті було відібрано 27 матеріалів із різних регіональних філій платформи.

Серед них ми виокремили:

1. Двадцять два матеріали, які повністю присвячені одному військовому із протезуванням (тобто він є ключовою фігурою): *Суспільне Вінниця* (19.06.2022), (18.07.2022), (17.09.2022), (07.10.22), (28.10.22), (05.11.2022), (14.11.2022); *Суспільне Тернопіль* (24.10.2022), (29.10.2022); *Суспільне Львів* (16.09.2022), (12.10.2022), (14.10.2022), (20.10.2022), (28.11.2022), (16.12.2022); *Суспільне Одеса* (10.10.2022), (19.12.2022); *Суспільне Ужгород* (17.03.2022); *Суспільне Чернігів* (06.06.2022); *Суспільне Харків* (14.10.2022), (18.10.2022), (15.11.2022).

2. Три матеріали містять мікроісторії, де згадки про військовослужбовців з інвалідністю подано в контексті іншої, основної новини. У таких публікаціях наявність протеза в конкретного захисника не є головним інформаційним приводом. Проте цей контент здебільшого дотичний до загальної тематики протезування (технічного виготовлення чи встановлення засобів реабілітації, оголошення зборів коштів тощо): *Суспільне Вінниця* (18.08.2022); *Суспільне Львів* (16.09.2022); *Суспільне Івано-Франківськ* (06.03.2022).

3. Дві публікації містять кілька сюжетних ліній, серед яких представлена повноцінна історія військовослужбовця з протезуванням. Такий контент може висвітлювати досвід як військових, так і цивільних осіб, або ж зосереджуватися виключно на захисниках (якщо ключовими суб'єктами розповіді є одночасно кілька осіб): *Суспільне Чернівці* (31.12.2022); *Суспільне Львів* (21.09.2022).

Тож превалюючими є матеріали, присвячені історії одного захисника із протезом.

Водночас у медіа трапляються приклади, коли мікроісторія на фоні загальної інформації про протезування переростає в окрему повноцінну історію в іншій публікації (*Карнаух Н. «У Львові у реабілітаційному центрі встановили перший біонічний протез руки»*) *Суспільне Львів* (16.09.2022), *Карнаух Н. ««Треба жити далі»: історія українського воїна Михайла Юрчука, якому встановили біонічний протез»*) *Суспільне Львів* (16.09.2022). Як бачимо, це можуть бути матеріали, розміщені навіть в один день (з різницею близько 10 годин).

Перша публікація за 2022 р., відібрана за ключовим словом «протез», – матеріал *Є. Серватинської «“Хочеш миру – берися до зброї!”: на Прикарпатті продовжують готуватися до оборони*) *Суспільне Івано-Франківськ* (06.03.2022). Вона є прикладом того, як мікроісторія учасника АТО та ООС із протезом – Андрія Коваленка – органічно вплітається в основний сюжет про підготовку до оборони на початку повномасштабного вторгнення. Прикметно, що цей матеріал містить також мікроісторії інших учасників – як військових, так і цивільних.

Останній матеріал (*Капуш І. «Випікає пончики, робить багі, керує на війні та вчиться ходити з протезом. Історії року, які нас надихнули»*) *Суспільне Чернівці* (31.12.2022) включає у себе історію військового із протезом Віталія Бакрева. Цей сюжет подано разом з паралельними історіями про іншу військову та цивільного хлопчика.

За обраною класифікацією, протягом 2022 р. в регіонах було опубліковано:

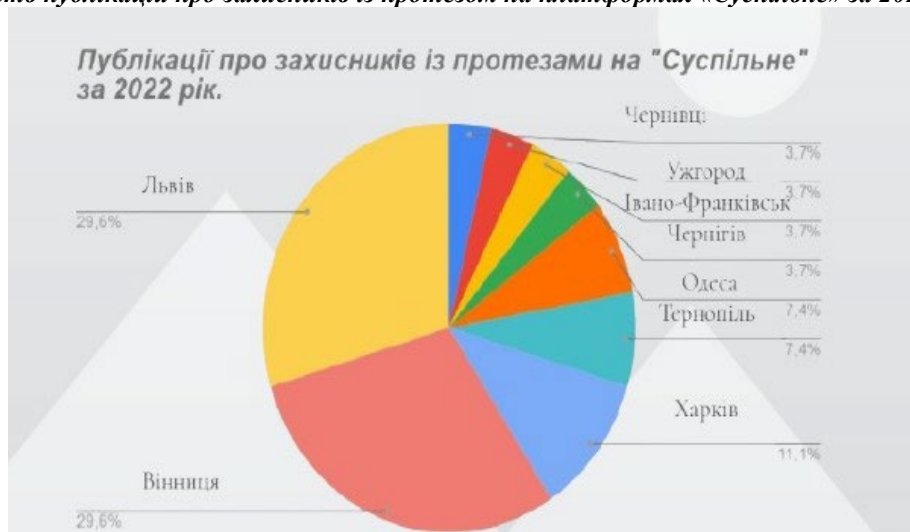
- по 1 матеріалу: *Суспільне Івано-Франківськ* (06.03.2022), *Суспільне Ужгород* (17.03.2022), *Суспільне Чернігів* (06.06.2022) та *Суспільне Чернівці* (31.12.2022).
- по 2 матеріали: *Суспільне Одеса* (10.10.2022, 19.12.2022) та *Суспільне Тернопіль* (24.10.2022, 29.10.2022).
- 3 матеріали: *Суспільне Харків* (14.10.2022, 18.10.2022, 15.11.2022).
- по 8 матеріалів: *Суспільне Львів*: 16.09.2022 (два матеріали), 21.09.2022, 12.10.2022, 14.10.2022, 20.10.2022, 28.11.2022, 16.12.2022. *Суспільне Вінниця*: 19.06.2022, 18.07.2022, 18.08.2022, 17.09.2022, 07.10.2022, 28.10.2022, 05.11.2022, 14.11.2022.

Саме Львів та Вінниця стали абсолютними рекордсменами у 2022 р. за кількістю створеного контенту про військових із протезами на платформах «Суспільне» (див. Рисунок 1).

Рисунок 1.

Кількість публікацій про захисників із протезом на платформах «Суспільне» за 2022 р.

Спільними для всіх публікацій, незалежно від міста, є наявність тематичних хештегів: «Війна», «ЗСУ», «Люди», «Медицина», «Охорона здоров'я», «Війна та армія», «Вторгнення Росії в Україну», «Історії людей», «Відеоновини», «Соціальні проблеми», «Події», «Право та права людини».

Маркерами, що вказують на особливий резонанс контенту, є: позначка «Ексклюзивно» *Суспільне Вінниця* (19.06.2022), *Суспільне Одеса* (10.10.2022), *Суспільне Тернопіль* (29.10.2022) та хештег «Топ регіонів» *Суспільне Вінниця* (18.07.22), *Суспільне Львів* (12.10.2022), (28.11.2022), (16.12.2022).

Більшість матеріалів за 2022 р. мають спільну рису: вони подані стисло та містять лише базову інформацію про службу захисника, обставини поранення, ампутацію, протезування та процес реабілітації.

Натомість у публікаціях на платформах «Суспільного» за 2023–2025 рр. спостерігається зміна підходу. Контент стає значно розлогішим і людиноцентричним: автори більше фокусуються на особистості героя, розкриваючи його життя до та після поранення – зокрема мрії, захоплення та шляхи самореалізації.

Однією з провідних тенденцій у публікаціях за 2022 р. є фокус на тематиці зборів коштів на протезування. Такі матеріали виходили на ресурсах: *Суспільне Одеса* (10.10.2022), (19.12.2022), *Суспільне Львів* (16.09.2022), (12.10.2022), (14.10.2022), (28.11.2022), *Суспільне Харків* (14.10.2022), (18.10.2022), (15.11.2022).

Щодо регіональних особливостей репрезентації військових із протезами на платформах «Суспільне», то прикметно та логічно, що головними героями матеріалів зазвичай стають місцеві мешканці.

На цьому тлі помітно вирізняється медійна політика платформи «Суспільне Львів», яка репрезентує захисників із протезами з абсолютно різних куточків України. Це зумовлено тим, що військовослужбовці часто проходять реабілітацію чи протезування безпосередньо у Львові, наприклад, у національному реабілітаційному центрі «Незламні». Матеріали за цією тематикою на ресурсах філії публікувалися: *Суспільне Львів* (16.09.2022) – 2 матеріали за одну дату, (12.10.2022), (14.10.2022), (20.10.2022), (28.11.2022), (16.12.2022).

На «Суспільне Харків» усі три матеріали, що вийшли впродовж 2022 р. стосуються того самого захисника із протезом. В одній із публікацій йдеться про потребу в протезуванні (Солодовнік М. *«Воїн із Сахновщини втратив ногу на війні: громада об'єдналася, щоб допомогти з протезуванням»*) Суспільне Харків (14.10.2022). В другому про те, що громада збрала кошти (Солодовнік М. *«Понад 100 тис. гривень зібрали на ярмарку у Сахновщині на протез для пораненого воїна-односельця»*) Суспільне Харків (18.10.2022). І в третьому вже безпосередньо про встановлення протезу (Цьомик Г. *«Бійцю з Сахновщини, який втратив ногу, встановили протез: гроші збирали односельці»*) Суспільне Харків (15.11.2022). Те, що медіа так активно відстежують і висвітлюють долю військовослужбовця, свідчить про їхню увагу та небайдужість.

Схожий підхід простежується і в роботі філії Суспільне Тернопіль, яка присвятила два матеріали одному бійцю з ампутацією: (Боденчук Б. *«Військовий Іван Тима вишколює молодь в Тернополі, поки чекає на новий протез»*) Суспільне Тернопіль (24.10.2022) та (Терлюк І. *«Доброволець з Тернополя втратив ногу і через півтора місяця вернувся воювати»*) Суспільне Тернопіль (29.10.2022).

Починаючи з середини 2022 р., публікації про військовослужбовців з ампутаціями та протезами частіше з'являються на ресурсах «Суспільне Вінниця» (18.07.2022), (18.08.2022), (19.06.2022). До того часу їм передують лише два матеріали на інших платформах «Суспільне»: Суспільне Ужгород (17.03.2022) та Суспільне Івано-Франківськ (06.03.2022). Саме «Суспільне Вінниця» одне із перших звернуло увагу на захисників із протезами та почало висвітлювати їх історії. Одна із публікацій, окрім ампутації та протезування, містить також подробиці полону (Ю. Ковалишена *«"Пробивали п'яту викруткою і гасили недопалки", – розвідник з Вінниччини про полон, втрату кінцівок й протезування в США»*) Суспільне Вінниця (28.10.2022). І хоч вона не містить позначки Ексклюзивно чи хештегу ТОП РЕГІОНІВ, все ж такий контент є суспільно значущим і несе в собі високу медійну цінність.

На «Суспільне Вінниця» є історія про військового, який втратив частину ноги ще у 2019 р. І вже з протезом став на захист у 2022 р. Тобто медіа вже під час повномасштабного вторгнення репрезентує захисників, яким встановили протези задовго до початку великої війни Суспільне Вінниця (17.09.2022). І в цьому також є позитивна тенденція. Адже історія кожного військового із протезом, за його бажання та згоди, може бути почутою та підтриманою медійно.

Нетиповий контент трапляється на «Суспільне Ужгород» (Петруньо К. *«"У військкоматі сказав, що в мене тільки один протез". Закарпатець без двох ніг захищає Україну»*). У ньому йдеться про захисника, який пішов на фронт, уже маючи два протези. При цьому обидві ноги він втратив ще у 2004 р. на заробітках у росії Суспільне Ужгород (17.03.2022). Ця публікація вкотре демонструє реалістичне висвітлення історій життя військовослужбовців на платформах «Суспільного» – без намагань створити ідеальну медійну картинку.

Водночас цікаво дослідити риторичку самих героїв публікацій щодо протезування та власної інвалідності. Наприклад, у згаданому матеріалі на «Суспільне Ужгород» герой зазначає, що не відчуває значних перепон чи незручностей через наявність протезів: *«Я служив у армії. Вмію стріляти, непогано воджу машину. Люди, котрі не бачать протезів, навіть не здогадуються, що в мене немає ніг»* Суспільне Ужгород (17.03.2022). Герой публікації на «Суспільне Вінниця» називає себе *«залізним Скіфом»* Суспільне Вінниця (17.09.2022). Про зручність протезу зі слів військового із ампутацією йдеться і в матеріалі на «Суспільне Львів»: *«Прийшли зробили заміри і кажуть, на днях буде вже протез. Я одразу не повірив, думаю, невже так швидко. І одразу через тиждень вони принесли мені протез. Я став і одразу пішов. Мене здивувало, що протез виготовили за тиждень і те, що він одразу був зручний»* Суспільне Львів (20.10.2022). Оптимістичною риторикою щодо наявної інвалідності є слова Івана Тими, про якого двічі писали на «Суспільне Тернопіль»:

«Переважаю люди з ампутацією падають духом, що все, життя закінчилось, інвалід. В мене трохи навпаки. Я інвалід, маю завжди місце, де паркуватись. Пенсія у 28 років, теж непогано» *Суспільне Тернопіль* (24.10.2022). Водночас вона кардинально відрізняється від тієї, що представлена в одній із публікацій на «Суспільне Вінниця»: «Якби й отак в мене не було ноги, то чого я інвалід? Інвалід – це коли нічого не можеш робити. А я можу все. Це не дуже страшно поранення. У нас був хлопець, який воював на двох протезах» *Суспільне Вінниця* (18.07.2022).

Тож риторика головних героїв публікацій щодо ампутацій, протезування та життя з інвалідністю може кардинально різнитися. Це свідчить про об'єктивність висвітлення теми та дотримання балансу думок на платформах «Суспільне».

Дослідивши відібрані нами матеріали за фразами, що використовуються найчастіше, ми визначили такі фрейми:

1. Фрейм «втрати». Із формулюваннями: «втратив ногу» *Суспільне Вінниця* (18.07.2022) (28.10.2022), (05.11.2022), (14.11.2022); *Суспільне Львів* (14.10.2022), (20.10.2022); *Суспільне Чернівці* (31.12.2022); *Суспільне Одеса* (10.10.2022); *Суспільне Харків* (18.10.2022), *Суспільне Тернопіль* (29.10.2022); «втратив руку» *Суспільне Вінниця* (05.11.2022), *Суспільне Одеса* (19.12.2022), *Суспільне Львів* (12.10.2022); «втратив кінцівку» *Суспільне Вінниця* (07.10.2022), *Суспільне Львів* (21.09.2022); «втратив частину ноги» *Суспільне Вінниця* (17.09.2022); *Суспільне Чернігів* (06.06.2022); «втратив руку та ногу» *Суспільне Львів* (16.09.2022) – 2 матеріали за одну дату; «втратив праву руку на фронті» *Суспільне Львів* (28.10.2022); «втратив ногу на війні» *Суспільне Харків* (14.10.2022); «втратив обидві ноги» *Суспільне Вінниця* (18.08.2022), *Суспільне Ужгород* (17.03.2022).

Він трапляється у 23 публікаціях із 27, переважно двічі чи тричі в одному матеріалі.

І хоча, на перший погляд, фрейм «втрати» стосується саме фізіологічних наслідків, за цими словесними конструкціями стоїть саме меседж про втрату. На противагу цьому, є матеріал, у якому повністю відсутні формулювання зі словом «втратив» (Камінська О. «"Я лежав поранений, не відчував болю": азовець з Вінниці про оборону Маріуполя, війну та поранення») *Суспільне Вінниця* (19.06.2022). У ньому авторка не уникає деталізації травм – навпаки, вживає терміни «перебило ногу», «поранення», «ампутація», проте вербальний фрейм «втрати» як такий тут не використовується.

2. Фрейм «благодійного збору» переважно стосується благодійних ініціатив на протези захисникам («військовому збирають на біонічний протез» *Суспільне Одеса* (19.12.2022); «мріє про протез» (біонічний, для другої руки) *Суспільне Львів* (12.10.2022); гіперпосилання у матеріалах *Суспільне Львів* (16.09.2022), (14.10.2022), (28.10.2022) на благодійний проєкт «Протези для незламних»; «благодійний ярмарок, під час якого збиратимуть гроші на протез для пораненого на Харківському напрямку односельця» *Суспільне Харків* (14.10.2022); «Понад 100 тис. гривень зібрали на ярмарку у Сахновщині на протез для пораненого воїна-односельця» *Суспільне Харків* (18.10.2022), (15.11.2022).

Водночас іноді збори проводять і за участю самих захисників із протезами – на потреби війська: «Ветеран російсько-української війни без ноги вирушив з Одеси до Карпат, щоб зібрати гроші для побратимів» *Суспільне Одеса* (10.10.2022).

Фрейм «благодійного збору» зустрічається у 9 матеріалах із 27. Інколи цей збір може бути ініційований: близькими людьми *Суспільне Одеса* (19.12.2022), односельцями із громади *Суспільне Харків* (14.10.2022), (18.10.2022), (15.11.2022), благодійними організаціями та проєктами *Суспільне Львів* (16.09.2022), (12.10.2022), (14.10.2022), (28.10.2022), самими захисниками на протезах *Суспільне Одеса* (10.10.2022).

3. Фрейм «продовження служби та захисту попри протез» («повернувся до виконання бойових завдань» *Суспільне Тернопіль* (24.10.2025); «пішов на фронт без кінцівки», «з протезом боронить Україну», «нарештi змінив протез. За кілька днів – знову на Харківщину до

бойових побратимів» *Суспільне Вінниця* (17.09.2022); «щойно стане на протез, розповідає, повернеться на службу, аби помститися і за Вінницю, і за побратимів» *Суспільне Вінниця* (18.07.2022); «планую стати до строю», «планую повертатися до строю» *Суспільне Вінниця* (19.06.2022); «без двох ніг захищає Україну» *Суспільне Ужгород* (17.03.2022); «далі планує повертатися на фронт» *Суспільне Львів* (16.12.2022); «хоче відновитися і продовжити гатити русню» *Суспільне Харків* (14.10.2022); «Я одразу знав, що хочу швидко повернуся. Ще й хлопці в лікарню зразу приїхали, то я їм кажу, що не спішіть мої речі кудись ховати, бо через місяць-півтора буду» *Суспільне Тернопіль* (29.10.2022).

Тож фрейм «захисту» трапляється у різних вербальних конструкціях у 8 матеріалах із 27, що становить майже третину.

В одному з матеріалів зафіксовано фрейм, який у 2022 р. лише зароджується і ще не є поширеним, – «захист заради дітей» (*Камінська О. «"Заради дітей не шкода віддати ще одну ногу": історія морпіха з Вінниччини, який підірвався на міні»*) *Суспільне Вінниця* (18.07.2022). А ось у 2023-2025 рр. цей фрейм на платформах «Суспільне» у публікаціях про захисників із протезом використовується уже частіше, хоч і не є таким поширеним, як інші два визначених фрейми.

Висновки

Дослідження публікацій про захисників із протезами на платформах «Суспільного» за перший рік повномасштабного вторгнення дозволило виокремити три провідні фрейми: «втрати», «благодійного збору» та «продовження захисту попри протез». Також було проаналізовано регіональні особливості контенту філій «Суспільне Львів», «Суспільне Тернопіль», «Суспільне Харків» та «Суспільне Вінниця» і виявлено загальну тенденцію всіх медійних платформ до об'єктивного висвітлення інформації та дотримання балансу думок без спроб створити «ідеальну» медійну картинку. «Суспільне» репрезентує захисників із протезами та інвалідністю різнобічно: показує як тих, хто приймає свій стан, так і тих, хто його заперечує; як тих, хто вважає протези зручними, так і тих, хто не зміг до них пристосуватися.

Варто зауважити, що це дослідження не охоплює абсолютно всі публікації про захисників із протезами за 2022 рік на платформах «Суспільного». Оскільки аналіз проводився за ключовим словом «протез», до вибірки могли не потрапити матеріали, де вживалися слова «протези» або «протезування» без наявності ключового слова.

Декларація про генеративний штучний інтелект та технології, що використовують штучний інтелект у процесі написання. Автор використовувала ChatGPT4o для пошуку наукових джерел для підпункту **Теоретичне підґрунтя**. Після використання цього інструмента автори перевіряли запропоновані джерела. Автор статті несе повну відповідальність за правильне використання та цитування джерел.

Посилання

- Bakka H. T., Grue J. (2025) Representations of Disability in a Large Norwegian News Corpus: A Topic Modeling Approach Informed by Critical Discourse Studies. *Scandinavian Journal of Disability Research*, Volume: 27 Issue 1, 240–253. URL: <https://doi.org/10.16993/sjdr.1248>
- Jimenez M. (2023) «The Media's Portrayal of Disability: Influence on Public View». *Global Strategic Communications Student Work*. 3. URL: <https://digitalcommons.fiu.edu/gsc/3>
- Lin Z., Zhong Y., Yang L. (2024) What's in a news image? Framing people with disabilities in the changing society of China. *Disability & Society*, Volume 39, Issue 6, 1465-1483. URL: <https://doi.org/10.1080/09687599.2022.2143325>
- Potts A., Bednarek M., Watharow A. (2023) Super, social, medical: Person-first and identity-first representations of disabled people in Australian newspapers, 2000–2019. *Discourse & Society*, Volume 34, Issue 4, 405-428. URL: <https://doi.org/10.1177/09579265231156504>

Медіа ресурси – джерела дослідження

- Суспільне Вінниця. (2022, November 14). Бійцю з Вінниччини, який втратив ноги, передали авто на ручному керуванні [A soldier from Vinnytsia who lost his legs was given a manual car]. Суспільне Вінниця. URL: <https://suspilne.media/vinnytsia/316428-bijcu-z-vinnicini-akij-vtrativ-nogi-peredal-avto-na-ruchnomu-keruvanni/>
- Суспільне Вінниця. (2022, October 7). «Вчора на візку, сьогодні – бігає на двох»: морпіх з Вінниччини взяв участь у безкоштовній програмі протезування [Yesterday in a wheelchair, today he runs on two legs]: a marine from Vinnytsia region took part in a free prosthetics program]. Суспільне Вінниця. URL: <https://suspilne.media/vinnytsia/290226-vcora-na-vizku-sogodni-bigae-na-dvoh-morpih-z-vinnicini-vzav-ucast-u-bezkostovnij-programi-protezuвання/>
- Суспільне Вінниця. (2022, July, 18). «Заради дітей не шкода віддати ще одну ногу»: історія морпіха з Вінниччини, який підірвався на міні [It's not a shame to give up another leg for the sake of children]: the story of a marine from Vinnytsia who was blown up by a mine]. Суспільне Вінниця. URL: <https://suspilne.media/vinnytsia/260890-zaradi-ditej-ne-skoda-viddati-se-odnu-nogu-istoria-morpiha-z-vinnicini-akij-pidirvavs-na-mini/>
- Суспільне Вінниця. (2022, August, 18). «Найбільша подяка, коли солдати танцюють на них»: у Вінниці для військових виготовляють протези камуфляжного фарбування [The greatest gratitude is when soldiers dance on them]: in Vinnytsia, camouflage-colored prostheses are being made for the military]. Суспільне Вінниця. URL: <https://suspilne.media/vinnytsia/271362-najbilsa-podaka-koli-soldati-tancuut-na-nih-u-vinnici-dla-vijskovih-vigotovlout-protezi-kamuflaznogo-farbuвання/>
- Суспільне Вінниця. (2022, November 5). Нацгвардієць Дмитро Фінашин з Вінниччини готується до протезування у Польщі [National Guardsman Dmytro Finashyn from Vinnytsia Region receives prosthetics in Poland]. Суспільне Вінниця. URL: <https://suspilne.media/vinnytsia/309220-nacgvardiyc-dmitro-finasin-z-vinnicini-gotuetsa-do-protezuвання-u-polsi/>
- Суспільне Вінниця. (2022, September, 17). Пішов на фронт без кінцівки: вінничанин Роман Кашпур з протезом боронить Україну [Went to the front without a limb: Roman Kashpur from Vinnytsia defends Ukraine with a prosthesis]. Суспільне Вінниця. URL: <https://suspilne.media/vinnytsia/282385-pisov-na-front-bez-kincivki-vinnicanin-roman-kasfur-z-proteзом-boronit-ukrainu/>
- Суспільне Вінниця. (2022, October, 28). «Пробивали п'яту викруткою і гасили недопалки», – розвідник з Вінниччини про полон, втрату кінцівок й протезування в США [They pierced my heel with a screwdriver and extinguished cigarette butts], – a scout from Vinnytsia about captivity, loss of limbs, and prosthetics in the USA]. Суспільне Вінниця. URL: <https://suspilne.media/vinnytsia/303146-probivali-patu-vikrutkou-i-gasili-nedopalki-rozvidnik-z-vinnicini-pro-polon-vtratu-kincivok-j-protezuвання-v-ssa/>
- Суспільне Вінниця. (2022, June, 19). «Я лежав поранений, не відчував болю»: азовець з Вінниці про оборону Маріуполя, війну та поранення [I was lying wounded, I didn't feel any pain]: an Azov soldier from Vinnytsia about the defense of Mariupol, the war and injuries]. Суспільне Вінниця. URL: <https://suspilne.media/vinnytsia/250759-a-lezav-poranenij-ne-vidcuvav-bolu-azovec-z-vinnici-pro-oboronu-mariupola-vijnu-ta-poranenna/>
- Суспільне Івано-Франківськ. (2022, March, 6). «Хочеш миру – берися до зброї!»: на Прикарпатті продовжують готуватися до оборони [If you want peace, take up arms!]: Precarpathian region continues to prepare for defense]. Суспільне Івано-Франківськ. URL: <https://suspilne.media/ivano-frankivsk/214410-hoces-miru-berisa-do-zbroi-na-prikarpatti-prodovzuut-gotuvatisa-do-oboroni/>
- Суспільне Львів. (2022, October, 12). Одружились у лікарні. Історія 22-річного військового, який втратив руку на війні [Married in the Hospital. The Story of a 22-Year-Old Soldier Who Lost His Arm in the War]. Суспільне Львів. URL: <https://suspilne.media/lviv/293162-odruzilis-u-likarni-istoria-22-ricnogo-vijskovogo-akij-vtrativ-ruku-na-vijni/>
- Суспільне Львів. (2022, September, 16). «Треба жити далі»: історія українського воїна Михайла Юрчука, якому встановили біонічний протез [We must live on]: the story of Ukrainian soldier Mykhailo Yurchuk, who was fitted with a bionic prosthesis]. Суспільне Львів. URL: <https://suspilne.media/lviv/282544-treba-ziti-dali-istoria-ukrainskogo-voina-mihajla-urcuka-akomu-vstanovili-bionichniy-protez/>

- Суспільне Львів. (2022, October, 20). У Львові встановили протез ноги військовому з Харківщини [A soldier from the Kharkiv region received a prosthetic leg in Lviv]. Суспільне Львів. URL: <https://suspilne.media/lviv/298996-u-lvovi-vstanovili-protez-nogi-vijskovomu-z-harkivsini>
- Суспільне Львів. (2022, November, 28). У Львові у реабілітаційному центрі встановили біонічний протез руки бойовому медику [A combat medic was fitted with a bionic prosthetic arm at a rehabilitation center in Lviv]. Суспільне Львів. URL: <https://suspilne.media/lviv/326550-u-lvovi-u-reabilitacijnomu-centri-vstanovili-bionichniy-protez-ruki-bojovomu-mediku/>
- Суспільне Львів. (2022, September, 16). У Львові у реабілітаційному центрі встановили перший біонічний протез руки [The first bionic prosthetic hand was installed in a rehabilitation center in Lviv]. Суспільне Львів. URL: <https://suspilne.media/lviv/282367-u-lvovi-u-reabilitacijnomu-centri-vstanovili-persij-bionichniy-protez-ruki/>
- Суспільне Львів. (2022, December, 16). У Львові в реабілітаційному центрі встановили протез ноги 19-річному захиснику з Житомирщини [A 19-year-old defender from Zhytomyr region received a prosthetic leg at a rehabilitation center in Lviv]. Суспільне Львів. URL: <https://suspilne.media/lviv/339838-u-lvovi-v-reabilitacijnomu-centri-vstanovili-protez-nogi-19-ricnomu-zahisniku-z-zitomirsinii/>
- Суспільне Львів. (2022, September, 21). У Львові 32-річному чоловіку встановили протез руки, надрукований на 3D-принтері [In Lviv, a 32-year-old man was fitted with a prosthetic hand printed on a 3D printer]. Суспільне Львів. URL: <https://suspilne.media/lviv/284082-u-lvovi-32-ricnomu-coloviku-vstanovili-protez-ruki-nadrukovanij-na-zd-printeri/>
- Суспільне Львів. (2022, October, 14). У Національному реабілітаційному центрі «Незламні» встановили протез 52-річному захиснику [A 52-year-old defender was fitted with a prosthesis at the National Rehabilitation Center «Nezlamny»]. Суспільне Львів. URL: <https://suspilne.media/lviv/295196-u-nacionalnomu-reabilitacijnomu-centri-nezlamni-vstanovili-protez-52-ricnomu-zahisniku/>
- Суспільне Одеса. (2022, October, 10). Ветеран російсько-української війни без ноги вирушив з Одеси до Карпат, щоб зібрати гроші для побратимів [A veteran of the Russian-Ukrainian war without a leg set off from Odessa to the Carpathians to raise money for his brothers]. Суспільне Одеса. URL: <https://suspilne.media/odessa/290940-veteran-rosijsko-ukrainskoi-vijni-bez-nogi-virusiv-z-odesi-do-karpat-sob-zibrati-grosi-dla-pobratimiv/>
- Суспільне Одеса. (2022, December, 19). Втратив руку на Донецькому напрямку та пережив 6 операцій: військовому з Одеси збирають кошти на біонічний протез [He lost his arm in the Donetsk direction and survived 6 operations: a soldier from Odessa is raising funds for a bionic prosthesis]. Суспільне Одеса. URL: <https://suspilne.media/odessa/341432-vtrativ-ruku-na-doneckomu-napramku-ta-pereziv-6-operacij-vijskovomu-z-odesi-zbiraut-kosti-na-bionichniy-protez/>
- Суспільне Тернопіль. (2022, October 24). Військовий Іван Тима вишколює молодь в Тернополі, поки чекає на новий протез [Soldier Ivan Tyma educates youth in Ternopil while waiting for a new prosthesis]. Суспільне Тернопіль. URL: <https://suspilne.media/ternopil/301862-vijskovij-ivan-tima-viskolue-molod-v-ternopoli-poki-cekae-na-novij-protez/>
- Суспільне Тернопіль. (2022, October, 29). Доброволець з Тернополя втратив ногу і через півтора місяця вернувся воювати [A volunteer from Ternopil lost his leg and returned to fight a month and a half later]. Суспільне Тернопіль. URL: <https://suspilne.media/ternopil/305602-dobrovoliec-z-ternopola-vtrativ-nogu-i-cerez-pivtora-misaca-vernusva-vouvat/>
- Суспільне Ужгород. (2022, March, 17). «У військкоматі сказав, що в мене тільки один протез». Закарпатець без двох ніг захищає Україну [«The military enlistment office said I only have one prosthesis». Transcarpathian without two legs defends Ukraine]. Суспільне Ужгород. URL: <https://suspilne.media/uzhhorod/218577-u-vijskkomati-skazav-so-v-mene-tilki-odin-protez-zakarpatec-bez-dvoh-nig-zahisac-ukrainu/>
- Суспільне Харків. (2022, November, 15). Бійцю з Сахновщини, який втратив ногу, встановили протез: гроші збирали односельці [A fighter from Sakhnovshchyna who lost his leg was fitted with a prosthesis: fellow villagers raised money]. Суспільне Харків. URL: <https://suspilne.media/kharkiv/317226-bijcu-z-sahnovsinii-akij-vtrativ-nogu-vstanovili-protez-grosi-zbirali-odnoselci/>

- Суспільне Харків. (2022, October, 14). Воїн із Сахновщини втратив ногу на війні: громада об'єдналася, щоб допомогти з протезуванням [A soldier from Sakhnovshchyna lost his leg in the war: the community united to help with prosthetics]. Суспільне Харків. URL: <https://suspilne.media/kharkiv/294300-voin-iz-sahnovsini-vtrativ-nogu-gromada-obednalasa-sob-dopomogti-z-protezuванням/>
- Суспільне Харків. (2022, October, 18). Понад 100 тис. гривень зібрали на ярмарку у Сахновщині на протез для пораненого воїна-односельця [Over 100,000 hryvnias raised at a fair in the Sakhnovshchyna region for a prosthesis for a wounded soldier from the same village]. Суспільне Харків. URL: <https://suspilne.media/kharkiv/297112-ponad-100-tis-griven-zibrali-na-armarku-u-sahnovsini-na-protez-dla-poranenogo-voina-odnoselca/>
- Суспільне Чернівці. (2022, December, 31). Випікає пончики, робить багі, керує на війні та вчиться ходити з протезом. Історії року, які нас надихнули [Baking donuts, building buggies, leading a war, and learning to walk with a prosthetic leg. Stories of the year that inspired us]. Суспільне Чернівці. URL: <https://suspilne.media/chernivtsi/349100-vipikaє-ponciki-robit-bagi-kerue-na-vijni-ta-vcitsa-hoditi-z-proteзом-istorii-roku-aki-nas-nadihnuli/>
- Суспільне Чернігів. (2022, June, 6). Переможця «Ігор воїнів» Владислава Шатіла нагородили прикордонники у Чернігові [The winner of the «Warriors' Games» Vladyslav Shatil was awarded by border guards in Chernihiv]. Суспільне Чернігів. URL: <https://suspilne.media/chernihiv/278969-pere-mozca-igor-voiniv-vladislava-satila-nagorodili-prikordonniki-u-vernigovi/>

Надійшла до редакції 18.01.2026.
Прийнято до друку 05.03.2026
Оприлюднено 19.03.2026.